

ՆԱՆՈՒՆ ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Ը

**«ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ» ՆԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐ-
ՊՈՒԹՅԱՆ ԴԻՄՈՒՄԻ ՆԻՄԱՆ ՎՐԱ՝ ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱ-
ԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔԻ 151 ԵՎ 152-ՐԴ ՆՈՒՎԱԾՆԵՐԻ՝ ՆԱՅԱՍ-
ՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՆԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒ-
ԹՅԱՆ ՆԱՐՅԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ**

Քաղ. Երևան

5 փետրվարի 2010թ.

Նայասարանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը՝ կազմով
Գ. Նարոյությունյանի (նախագահող), Կ. Բալայանի, Ն. Դանիելյանի, Ֆ. Թոխյանի (զե-
կուցող), Մ. Թովուզյանի, Վ. Նովհաննիսյանի, Ն. Նազարյանի, Վ. Պողոսյանի,

մասնակցությամբ՝ դիմողի՝ «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարա-
կական կազմակերպության ներկայացուցիչ Կ. Մեժլումյանի, պարասխանող կողմի՝ ՆՏ
Ազգային ժողովի պաշտոնական ներկայացուցիչ՝ ՆՏ Ազգային ժողովի աշխատակազմի
իրավաբանական վարչության պետ Ա. Խաչատրյանի,

համաձայն Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի
1-ին կետի, 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի, «Սահմանադրական դատարանի
մասին» ՆՏ օրենքի 25, 38 եւ 69-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «Ինֆորմացիայի ազատության
կենտրոն» հասարակական կազմակերպության դիմումի հիման վրա՝ Նայասարանի
Նանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքի 151 եւ 152-րդ հոդվածների՝
Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրությանը համապարասխանության հարցը
որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի քննության առիթը «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարա-
կական կազմակերպության՝ 09.09.2009թ. ՆՏ սահմանադրական դատարան մուտքա-
գրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով գործով զեկուցողի գրավոր հաղորդումը, դիմող եւ պատասխանող կողմերի գրավոր բացատրությունները, հետագոյնում ՏՏ վարչական դատարարության օրենսգիրքը, օրենսդրության այլ ակտեր եւ գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Նայասարանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Յ**.

1. Նայասարանի Նանրապետության վարչական դատարարության օրենսգիրքը ՏՏ Ազգային ժողովի կողմից ընդունվել է 2007թ. նոյեմբերի 28-ին, ՏՏ Նախագահի կողմից այն ստորագրվել է 2007 թվականի դեկտեմբերի 10-ին եւ ուժի մեջ է մտել 2008 թվականի հունվարի 1-ից:

Օրենսգրքի՝ «Դատական կարգով վարչական պատասխանատվության ենթարկելու մասին գործերի քննության կարգը» վերաբերյալ վիճարկվող 151-րդ հոդվածը սահմանում է.

«Վարչական պատասխանատվության ենթարկելու մասին գործերը հարուցվում են օրենքով վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ արձանագրություններ կազմելու լիազորություն ունեցող մարմինների եւ պաշտոնատար անձանց (այսուհետ՝ իրավասու մարմիններ) հայցադիմումների հիման վրա»:

Օրենսգրքի վիճարկվող 152-րդ հոդվածը սահմանում է.

«1. Ֆիզիկական, պաշտոնատար կամ իրավաբանական անձին վարչական պատասխանատվության ենթարկելու մասին հայցադիմումը, ի լրումն սույն օրենսգրքի 72-րդ հոդվածով ներկայացվող պահանջների, պետք է նաեւ ներառի՝

1) վարչական իրավախախտման մասին արձանագրության կազմման համար հիմք հանդիսացած գործողությունների կատարման վայրը եւ ժամանակը.

2) վարչական իրավախախտման մասին արձանագրությունը կազմած անձի պաշտոնը, անունը, ազգանունը.

3) տեղեկություններ այն անձի մասին, որի նկատմամբ կազմվել է վարչական իրավախախտումների մասին արձանագրությունը.

4) այն օրենքի դրույթները, որոնք վարչական պատասխանատվություն են նախատեսում վարչական իրավախախտման մասին արձանագրության կազմման համար հիմք հանդիսացած գործողությունների կատարման համար.

5) դիմողի պահանջը վարչական պատասխանատվության ենթարկելու մասին:

2. Դիմումին կցվում են վարչական իրավախախտման մասին արձանագրությունը եւ արձանագրությանը կցվող փաստաթղթերը»:

2. Գործի դատարարական նախապարմությունը հանգում է հետեւյալին. «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպությունը (այսուհետ՝ դիմող) հայցով դիմել է ՏՏ վարչական դատարան ընդդեմ «Երեւանի կառուցապարման

եւ ներդրումային ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» ՊՈԱԿ-ի եւ վերջինիս փնօրենի՝ ՊՈԱԿ-ի գործողությունները ոչ իրավաչափ ճանաչելու, որպես հետեւանք փեղեկավարություն փրամադրել պարտադրելու եւ ՊՈԱԿ-ի փնօրենին վարչական պարասխանավորության ենթարկելու պահանջներով:

ՏՏ վարչական դատարանը 14.04.2009թ. որոշմամբ հայցադիմումը վարչական դատարանին ընդդառյա մասով՝ վարույթ է ընդունել, իսկ ՊՈԱԿ-ի փնօրենին վարչական պարասխանավորության ենթարկելու պահանջի մասով՝ հայցադիմումի ընդունումը մերժել: Դիմողը վարչական դատարանի այս որոշումը բողոքարկել է: ՏՏ վարչական դատարանի 11.05.2009թ. որոշմամբ վարչական դատարանը բողոքը մերժել է: Նշված որոշումը բողոքարկվել է ՏՏ վճռաբեկ դատարան: Վերջինս իր՝ 12.08.2009թ. որոշմամբ մերժել է դիմողի վճռաբեկ բողոքը: Ինչպես վարչական դատարանի, այնպես էլ վճռաբեկ դատարանի որոշումներում այն դիրքորոշումն է արտահայտվել, որ ՏՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 151 եւ 152-րդ հոդվածների համաձայն վարչական դատարանում վարչական պարասխանավորության ենթարկելու մասին գործեր կարող են հարուցվել միայն օրենքով վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ արձանագրություններ կազմելու լիազորություն ունեցող մարմինների եւ պաշտոնատար անձանց հայցադիմումների հիման վրա:

3. Վիճարկվող դրույթների՝ ՏՏ Սահմանադրությանը չհամապարասխանելու առնչությամբ դիմողը բերում է մի շարք փաստարկներ: Նախկապես կարելի է, որ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՏՏ օրենսգրքի 189.7-րդ հոդվածը պարասխանավորություն է սահմանում պաշտոնատար անձանց կողմից փեղեկություն փախու իրենց պարտականությունը չկատարելու համար: Նույն օրենսգրքի 223-րդ հոդվածի համաձայն՝ նշված իրավախախտման համար պաշտոնատար անձին վարչական պարասխանավորության ենթարկելու իրավասու մարմինը դատարանն է: Վարչական դատավարության օրենսգրքի 151-րդ հոդվածը պաշտոնատար անձանց վարչական պարասխանավորության ենթարկելու հայցադիմումով վարչական դատարան դիմելու իրավունք վերապահում է միայն օրենքով վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ արձանագրություններ կազմելու լիազորություն ունեցող մարմինների եւ պաշտոնատար անձանց՝ նման իրավունք չվերապահելով նաեւ անձանց, ում իրավունքները խախտվել են փյալ վարչական իրավախախտմամբ: Ըստ դիմողի՝ Վարչական դատավարության օրենսգրքի 151-րդ հոդվածը, այնքանով, որքանով հնարավորություն չի փալիս փեղեկավարությունը փալու պարտականությունը չկատարած պաշտոնատար անձին վարչական պարասխանավորության ենթարկելու գործ հարուցել նաեւ փուժողի հայցադիմումի հիման վրա, խախտում է ՏՏ Սահմանադրության 18 եւ

19-րդ հոդվածներով երաշխավորված դափական պաշտպանության արդյունավետ միջոցի եւ խախտված իրավունքը վերականգնելու ու դափարանի կողմից իր գործը ողջամիտ ժամկետում քննելու իրավունքը:

Ինչ վերաբերում է ՏՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 152-րդ հոդվածի ենթադրյալ հակասահմանադրականությանը, ապա դիմողը փաստարկում է, որ այնպիսի պայմաններում, երբ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքի ինչպես 189.7-րդ հոդվածով նախատեսված վարչական իրավախախտման, այնպես էլ օրենսգրքի 223-րդ հոդվածում նշված մի շարք իրավախախտումների վերաբերյալ արձանագրություն կազմելու լիազորություն ունեցող իրավասու մարմին նախատեսված չէ, վիճարկվող հոդվածով սահմանված՝ հայցադիմումում իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրության մասին տեղեկություններ ներառելու եւ հայցադիմումին նշված արձանագրությունը կցելու պահանջով դափարան դիմող անձի համար սահմանվում է մի պարպականություն, որն առկա օրենսդրական դաշտում հնարավոր չէ կատարել: Որպես փաստարկ ներկայացվում է, որ 2005-2009թթ. ընթացքում ՏՏ դափարանները Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՏՏ օրենսգրքի 189.7-րդ հոդվածով որեւէ պաշտոնադատ անձի պարասխանադատության չեն ենթարկել: Նշված պարզաբանությանը դիմողը գտնում է, որ օրենսգրքի 152-րդ հոդվածը եւս հակասում է ՏՏ Սահմանադրության 18 եւ 19-րդ հոդվածների պահանջներին:

4. Պարասխանողի պնդմամբ՝ դիմող կողմն իր հիմնավորումներում շփոթում է «խախտված իրավունքը վերականգնելու» եւ «պաշտոնադատ անձին վարչական պարասխանադատության ենթարկելու»՝ էությանը միմյանցից տարբեր իրավական նշանակություն ունեցող հասկացությունները: Ըստ պարասխանողի՝ վիճարկվող հոդվածները չեն շոշափում դիմողի իրավունքների դափական պաշտպանության իրավունքը, քանի որ ՏՏ Սահմանադրության 18 եւ 19-րդ հոդվածների, ՏՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 14, 15 եւ 17-րդ հոդվածների, ՏՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 70-րդ հոդվածի համակարգային վերլուծությունը վկայում է, որ վարչական իրավախախտում կատարած պաշտոնադատ անձին վարչական պարասխանադատության ենթարկելը չի դիտարկվում որպես քաղաքացիական իրավունքների պաշտպանության եղանակ:

Պարասխանողը գտնում է, որ պաշտոնադատ անձին վարչական պարասխանադատության ենթարկելու իրավական հնարավորությունը չի կարող համարվել անձի խախտված իրավունքների վերականգնման բաղադրադրար:

Միաժամանակ, պարասխանողը գտնում է, որ առկա է օրենքի բաց այն առումով, որ «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՏՏ օրենսգրքում բացակայում են

պաշտոնադար անձանց վարչական պարասխանաբերության գործերի ենթակայության մասին համապարասխան դրույթներ»:

5. Սույն գործի քննության շրջանակներում հարկ է պարզել, թե արդյո՞ք անձի իրավունքները խախտած պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի պաշտոնադար անձին դարական կարգով վարչական պարասխանաբերության ենթարկելը հանդիսանում է անձի իրավունքի դարական պաշտպանության բաղադրարար: Այս կապակցությամբ հարկ է ՆՏ վարչական դարավարության օրենսգրքի վիճարկվող հոդվածները դիարկել վարչական պարասխանաբերության նպարակի, օրենսգրքով նախարեսված ողջ իրավակարգավորման հիմքում ընկած քրամարանության, Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՆՏ օրենսգրքի, ինչպես նաև «անձի խախտված իրավունքների վերականգնում» հասկացության բովանդակության համարեքստում:

Նման համարումը վկայում է, որ վարչական պարասխանաբերությունը՝ ընդհանրապես, եւ վարչական պարասխանաբերության միջոց հանդիսացող վարչական քույժը՝ մասնավորապես, հերապնդում են այլ նպարակ, քան անձի խախտված իրավունքի դարական կարգով վերականգնումն է: Վարչական պարասխանաբերության նպարակն առավելապես կրում է հանրային բնույթ, իրավախախտ անձը պարասխանաբերություն է կրում հասարակության, այլ ոչ թե մասնավոր անձի առջև, վարչական պարասխանաբերությունն առնչվում է ոչ այնքան մասնավոր, որքան հանրային շահերին: Իսկ հանրային իրավահարաբերությունների ոլորքում մասնավոր շահերի պաշտպանության նպարակով սահմանված է այլ կարգ՝ հաշվի առնելով վարչադարավարական իրավահարաբերությունների առանձնահարկությունները, վարչաիրավական հարաբերությունների հերեւանքով խախտված իրավունքների վերականգնման կարգի առանձնահարկությունները, խախտված իրավունքների փաստացի վերականգնելիքության հնարավորությունն ու ասքիճանը:

Վարչական դարավարության օրենսգրքի համակարգային վերլուծությունը, մասնավորապես, օրենսգրքի 1-ին հոդվածով սահմանված՝ օրենսգրքի իրավակարգավորման առարկայի, օրենսգրքով սահմանված՝ ընդհանուր եւ հարուկ վարույթների վերաբերյալ դրույթների, հայցարեսակների, օրենսգրքի 3-րդ հոդվածով սահմանված՝ վարչական դարարանի միջոցով անձի իրավունքների դարական պաշտպանության շրջանակների ուսումնասիրությունը վկայում է, որ օրենսգրքով սահմանված ողջ իրավակարգավորումը հիմնվում է այն քրամարանության վրա, որ հանրային իրավահարաբերությունների ոլորքում անձանց իրավունքների եւ օրինական շահերի դարական պաշտպանության ինսքիքուքը քարանջարված է անձանց՝ դարական կարգով վարչական պարասխանաբերության ենթարկելու ինսքիքուքից: Այսինքն՝ օրենսգրքով

օրենսդիրը սահմանել է իրավակարգավորման երկու՝ միմյանցից փարբերվող ուղղություն, որոնք վերաբերում են համապատասխանաբար՝ հանրային իրավահարաբերությունների ոլորտում անձանց իրավունքների եւ օրինական շահերի դատական պաշտպանության ինստիտուտին եւ անձանց՝ դատական կարգով վարչական պատասխանատվության ինստիտուտին: Իր հերթին, նշված փրամաբանությունը բխում է այն օբյեկտիվ իրողությունից, որ առաջին դեպքում իրավախախտման աղբյուրը պետությունն է, մյուս դեպքում՝ ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձը: Այս փրամաբանությունը համապատասխան՝ ՏՏ վարչական դատավարության օրենսգիրքը սահմանում է այն հայցատեսակները, որոնց միջոցով անձը վարչական դատարանում իրացնում է վարչական մարմնի կողմից խախտված իր իրավունքների պաշտպանությունը: Այն է՝ վիճարկման հայց (65), պարտավորեցման հայց (66), գործողության կատարման հայց (67) եւ ճանաչման հայց (68): Սահմանվում են նաեւ պետական եւ փեդական ինքնակառավարման մարմինների ու դրանց պաշտոնատար անձանց նորմատիվ իրավական ակտերի վիճարկման վերաբերյալ դրույթներ, որոնց միջոցով ապահովվում է վարչական մարմնի գործողությամբ (անգործությամբ) կամ վարչական ակտով, ինչպես նաեւ պետական եւ փեդական ինքնակառավարման մարմինների ու դրանց պաշտոնատար անձանց նորմատիվ իրավական ակտերի՝ ավելի բարձր իրավաբանական ուժ ունեցող ակտերին կամ Սահմանադրությանը հակասելու հետեւանքով խախտված իրավունքների դատական կարգով վերականգնումը:

Միաժամանակ, ՏՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 1-ին հոդվածով սահմանված իրավակարգավորման փրամաբանությունը համահունչ, Վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանվում է այն հայցադիմումների քննության կարգը (գլուխներ 26 եւ 27), որոնք վերաբերում են օրենսգրքով սահմանված իրավակարգավորման երկրորդ ուղղությանը, այն է՝ անձանց՝ դատական կարգով վարչական պատասխանատվության ենթարկելու ինստիտուտին, որոնց միջոցով վարչական մարմինները դատարանի միջոցով հանրային շահը պաշտպանում են իրավախախտ անձանցից: Օրենսգրքի վիճարկվող 151-րդ հոդվածով, օրենսգրքի 1-ին հոդվածին եւ 3-րդ հոդվածի երկրորդ մասին համահունչ, որով որպես վարչական պատասխանատվության ենթարկելու պահանջով դատարան դիմելու իրավասու սուբյեկտ են դիտարկվում միայն վարչական մարմինները կամ դրանց պաշտոնատար անձինք, վարչական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ գործերի հարուցման հիմք են համարվում իրավասու մարմինների եւ պաշտոնատար անձանց հայցադիմումները:

Ինչ վերաբերում է «անձի խախտված իրավունքների վերականգնում» հասկացության բովանդակությանը, ապա անձի խախտված իրավունքը վերականգնված է համարվում այն դեպքում, երբ վերականգնվում է մինչեւ իրավախախտման պահը

գոյություն ունեցող իրավիճակը կամ վերացվում է իրավունքի իրացմանը խոչընդոտող հանգամանքը: Տվյալ դեպքում պաշտոնապար անձի գործողությունները ոչ իրավաչափ ճանաչելու եւ նրան տեղեկագրություն արամադրելու արդյունքում դիմողը հնարավորություն է ստացել իրացնել տեղեկագրություն ստանալու իր իրավունքը:

Ելնելով վերոշարադրյալից՝ սահմանադրական դատարանը գտնում է, որ դատական կարգով անձանց, այդ թվում՝ անձի իրավունքը խախտած պաշտոնապար անձանց վարչական պատասխանատվության ենթարկելը չի հանդիսանում անձի խախտված իրավունքների պարտադիր բաղադրապարր եւ, հետեւաբար, անձանց՝ վարչական պատասխանատվության ենթարկելու հայցադիմումով դատարան դիմելու իրավասություն չվերապահելը չի կարող խոչընդոտել այդ անձի՝ դատարանի մատչելիության եւ դատական պաշտպանության, դատական պաշտպանության արդյունավետ միջոցի իրավունքների իրացմանը, եւ խնդրո առարկա հարցով դատարան դիմելու իրավասությունը բացառապես վարչական մարմիններին եւ դրանց պաշտոնապար անձանց վերապահելն իրավաչափ է ու օրենսգրքի իրավակարգավորման հիմքում ընկած արամաբանության շրջանակներում է:

Նման դիրքորոշման մասին կարող է վկայել նաեւ այն փաստը, որ եվրոպական երկրներում կամ նախատեսված է վարչական պատասխանատվության միայն արտադատարանական կարգ, կամ առկա է դատական կարգով վարչական պատասխանատվության ինստիտուտից հրաժարվելու միտում:

6. Նկարի ունենալով դատական կարգով վարչական պատասխանատվության ենթարկելու ինստիտուտի հարաբերակցությունը հանրային շահերի պաշտպանության խնդրի հետ, հիմք ընդունելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՏՏ օրենքի 19-րդ հոդվածի դրույթները, սահմանադրական դատարանը սույն գործի շրջանակներում հարկ է համարում նաեւ ՏՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի վիճարկվող դրույթները դիտարկել հանրային շահերի պաշտպանության եւ իրավական անվրանգության տեսանկյունից: Այս կապակցությամբ հարկ է վիճարկվող դրույթները դիտարկել օրենսգրքի մյուս հոդվածների, Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՏՏ օրենսգրքի հետ համակարգային փոխկապակցության մեջ:

Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՏՏ օրենսգրքի ուսումնասիրությունից բխում է, որ նշված օրենսգրքով նախատեսված է անձանց վարչական պատասխանատվության ենթարկելու երկու կարգ՝ արտադատարանական, որն իրականացվում է նույն օրենսգրքով սահմանված՝ կոնկրետ պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ու դրանց պաշտոնապար անձանց կողմից, եւ դատական, որն իրականացվում է դատարանների կողմից:

Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՆՏ օրենսգրքի 223-րդ հոդվածը մարնանշում է նույն օրենսգրքի այն բոլոր հոդվածները, որոնցով նախատեսված իրավախախտումների համար նախատեսվում է դատական կարգով վարչական պատասխանատվություն:

Վարչական դատավարության օրենսգրքի՝ վիճարկվող հոդվածները ներառող 26-րդ գլխի եւ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՆՏ օրենսգրքի դրույթների համակարգային վերլուծությունը վկայում է, որ անձին դատական կարգով վարչական պատասխանատվության ենթարկելու՝ ՆՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ գլխի իրավակարգավորումը սահմանելիս չի դրսևորվել համակարգային մոտեցում: Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՆՏ օրենսգրքով հսրակ սահմանված չեն բոլոր այն կոնկրետ վարչական մարմիններն ու դրանց պաշտոնատար անձինք, որոնք իրավասու են վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրություն կազմել եւ այն ներկայացնել դատարան՝ անձանց դատական կարգով վարչական պատասխանատվության ենթարկելու նպատակով՝ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՆՏ օրենսգրքի 223-րդ հոդվածում մարնանշված հոդվածներով նախատեսված վարչական իրավախախտումները կատարելու համար:

Նաշվի առնելով վերոգրյալը՝ սահմանադրական դատարանը գրնում է, որ **ՆՏ իրավական համակարգում առկա է իրավակարգավորման բաց**, ինչը թույլ չի տալիս պետությանն իրականացնել վարչական իրավահարաբերությունների ոլորտում օրինականության նկատմամբ վերահսկողության եւ հանրային շահերի պաշտպանության իր գործառույթները, ապահովել առանձին վարչական իրավախախտումների համար ինչպես ֆիզիկական անձանց, այնպես էլ պաշտոնատար անձանց վարչական պատասխանատվության անխուսափելիությունը, դրանով իսկ երաշխավորելու նաեւ իրավունքների պաշտպանության արդյունավետությունը: Դրա մասին է վկայում նաեւ այն փաստը, որ չնայած 1995-2007 թվականներին ավելի քան 10 անգամ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՆՏ օրենսգրքի 223-րդ հոդվածում փոփոխություններ են կատարվել, սակայն մինչ օրս շարունակում է տեղ գրնել «**ՆՏ գերագույն դատարանի դատավորները քննում են...**» դրույթը:

Իրավակարգավորման նշված բացը, սակայն, պայմանավորված է ոչ թե ինքնին օրենսգրքի վիճարկվող դրույթներով, այլ դատական կարգով վարչական պատասխանատվության ինստիտուտի ոչ ամբողջական իրավակարգավորմամբ, որի հաղթահարումը ՆՏ Ազգային ժողովի իրավասության հարցն է: Իրավունքի բացը հաղթահարելու հարցում օրենսդիր մարմնի եւ սահմանադրական դատարանի իրավասությունները դիտարկելով իշխանությունների տարանջատման սկզբունքի համարեքստում՝ սահմանադրական դատարանը հարկ է համարում արձանագրել, որ բոլոր դեպքերում, երբ

իրավունքի բացը պայմանավորված է իրավակարգավորման ոլորտում գտնվող կոնկրետ հանգամանքների առնչությամբ **նորմատիվ պարվիրանի բացակայությամբ**, ապա նման բացի հաղթահարումն օրենսդիր մարմնի իրավասության շրջանակներում է: Սահմանադրական դատարանը գործի քննության շրջանակներում անդրադառնում է օրենքի այս կամ այն բացի սահմանադրականությանը, եթե վիճարկվող նորմի բովանդակությամբ պայմանավորված իրավական անորոշությունն իրավակիրառական պրակտիկայում հանգեցնում է փյալ նորմի այնպիսի մեկնաբանությանն ու կիրառմանը, որը խախտում է կամ կարող է խախտել կոնկրետ սահմանադրական իրավունք:

Ելնելով վերոհիշյալից՝ սահմանադրական դատարանն արձանագրում է, որ ՏՏ Ազգային ժողովի խնդիրն է լրացնել նշված իրավունքի բացը՝ ապահովելով օրենքի իրացման գործուն կառուցակարգ, վարչական իրավախախտումների համար պաշտոնապար եւ այլ անձանց վարչական պարասխանաարվության անխուսափելիության սկզբունքի գործադրման իրական երաշխիքներ:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից եւ ղեկավարվելով Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 1-ին կետով, 101-րդ հոդվածի 6-րդ կետով, 102-րդ հոդվածով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Նայասարանի Նանրապետության օրենքի 63, 64 եւ 69-րդ հոդվածներով, Նայասարանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**.

1. ՏՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 151-րդ հոդվածը համապարասխանում է Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրությանը:

2. ՏՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 152-րդ հոդվածը համապարասխանում է Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրությանը:

3. Նայասարանի Նանրապետության Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի երկրորդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է եւ ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՏՈՂ

Գ. ՆԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ